

Agenda

Vergadering van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

dinsdag 13 mei 2025 van 15:00 tot 15:15

locatie: commissiekamer 3

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. Vaststellen agenda

- **Bijlagen**
 - Agenda

2. Kalversector

Brief van de minister van LNVN van 7 april 2025 in verband toezegging T03945 (36618/28286/28625, K)

Inbreng schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunten

- Welke fracties wensen heden inbreng te leveren voor schriftelijk overleg naar aanleiding van de brief van 7 april 2025 ([36618/28286/28625, K](#))?

Toelichting

- Tijdens het debat over het wetsvoorstel tot wijziging van de Meststoffenwet in verband met maximale mestproductie ([36618](#)) op 12 november 2024 heeft de minister van LNVN naar aanleiding van een vraag van het lid **Visseren-Hamakers** (PvdD) toegezegd dat een afschrift naar de Eerste Kamer zal worden gestuurd, wanneer de Tweede Kamer geïnformeerd wordt over de uitvoering van de moties Vestering ([TK 28286, 1309](#)) en De Groot en Grinwis ([TK 36410 XIV, 53](#)).
- Naar aanleiding van deze toezegging heeft minister van LNVN de Kamer op 7 april 2025 drie afschriften gestuurd van brieven aan de Tweede Kamer. Het betreft de brief van 9 januari 2025 ([TK 28625, 372](#)) en de brieven van 26 oktober 2023 ([TK 28286, 1315](#)) en 7 februari 2025 ([TK 28286, 1380](#)). De Tweede Kamer heeft de brieven TK 28286, 1380 en TK 28625, 372 geagendeerd voor een nog te plannen commissiedebat *Dieren in de veehouderij en de NVWA*. Brief TK 28286, 1315 is afgevoerd na behandeld te zijn in een commissiedebat over Dieren in de veehouderij op 25 september 2024.
- Op 15 april jl. besloot de commissie de status van toezegging T03945 (nu: openstaand) ongewijzigd te laten en op 13 mei 2025 gelegenheid te bieden tot het leveren van inbreng voor schriftelijk overleg naar aanleiding van de brief van 7 april 2025 ([36618/28286/28625, K](#)).

- **Bijlagen**

- Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (28.625), Dierenwelzijn

(28.286), Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (36.618); brief van de minister van LNVN over toezegging T03945 Afschrift uitvoering toezenden moties Vestering en De Groot en Grinwis over de kalversector (EK 36.618 / 28.286 / 28.625, K)

- Verzamelbrief Dierenwelzijn in de veehouderij van de minister van LNVN, 7 februari 2025 (TK 28.286, 1380)
- Brief van de minister van LNVN met reactie op de motie van de leden Tjeerd de Groot en Grinwis over koersen op de omvang en de belangen van de Nederlandse melkveehouderij bij de inrichting van de kalverhouderij, 9 januari 2025 (TK 28.625, 372)
- Verzamelbrief Dierenwelzijn van de minister van LNV, 26 oktober 2023 (TK 28.286, 1315)
- Toezegging Afschrift uitvoering moties Vestering en De Groot en Grinwis (36.618) (T03945)
- Begrotingsstaten Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Diergezondheidsfonds 2024 (36.410 XIV); Motie van de leden Tjeerd de Groot en Grinwis over koersen op de omvang en de belangen van de Nederlandse melkveehouderij bij de inrichting van de kalverhouderij (TK, 53)
- Dierenwelzijn (28.286); Motie van het lid Vestering over een plan voor een einde aan de import van kalfjes (TK, 1309)

3. Tiende voortgangsrapportage Natuur (VRN)

Verslag schriftelijk overleg tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (33576, AH)

Inbreng nader schriftelijk overleg

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

- Welke fracties wensen heden inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg?

Toelichting

- Op 18 februari jl. is inbreng geleverd voor schriftelijk overleg met betrekking tot de 10e voortgangsrapportage Natuur (VRN). De beantwoording van die vragen ([33576](#), [AH](#)) is besproken op 15 april jl. De commissie besloot op 13 mei 2025 gelegenheid te bieden voor inbreng nader schriftelijk overleg.

● Bijlagen

- Natuurbeleid (33.576); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LNVN over de Tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AH)
- Eindrapport Procesbegeleiding verbeteren en valideren wildtellingen (Van Hall Larenstein, 30 januari 2025, 50 p.)
- Natuurbeleid (33.576); brief van de staatssecretaris van LNVN over aanbieding tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AF)
- Natuur in Nederland; stand van zaken eind 2023 (Ministerie van LNVN, november 2024, 66 p.)
- Natuurbeleid (33.576)

4. T03841 - Stoppen met het gebruik van glyfosaat

Brief van de minister van LNVN van 22 april 2025 (27858 / 36600 XIV, H)

Bespreking brief en status toezegging

● Ambtelijke toelichting

Beslispunten

- Wenst de commissie, [in lijn met haar voornemen van 4 februari jl.](#), toezegging T03841 thans als jurisprudentie aan te merken?
- Geeft de brief van 22 april 2025 ([27858 / 36600 XIV, H](#)) aanleiding over te gaan tot

schriftelijk overleg of kan deze brief voor kennisgeving worden aangenomen?

Toelichting

- De commissie LNV heeft naar aanleiding van de brief van 5 december 2024 ([36600 XIV, D](#)), waarin de minister van LNVN heeft gereageerd op het halfjaarlijks motie- en toezeggingenrapport bij brief van 14 januari 2025 aan de minister van LNVN aandacht gevraagd voor toezegging [T03841](#) - Stoppen met het gebruik van glyfosaat (**Van Aelst-den Uijl** (SP) en **Kluit** (GL-PvdA)). De commissie deelde niet de conclusie van de minister van de LNVN dat toezegging T03841 al zou zijn afgedaan.
- Naar aanleiding van deze toezegging is de wens uitgesproken om periodiek (iedere zes maanden) op de hoogte te worden gehouden van de stand van zaken van het wetenschappelijk onderzoek naar een mogelijk causaal verband tussen glyfosaat en neurodegeneratie.
- Bij brief van 27 januari 2025 (verslag schriftelijk overleg 36600 XIV, I) heeft de minister van LNVN gereageerd op het verzoek met betrekking tot toezegging T03841, te weten dat met het RIVM is afgesproken dat het elk half jaar zal rapporteren over de voortgang van het SPARK project, waarin een teststrategie wordt ontwikkeld om de mogelijke relatie tussen gewasbeschermingsmiddelen, waaronder glyfosaat, en de ziekte van Parkinson te onderzoeken. De minister gaf aan dat zij de Eerste Kamer op het eerstvolgende voortgangsmoment, dat gepland staat voor april 2025, zal informeren over de stand van zaken van het onderzoek. Bovendien zal de Eerste Kamer vanaf dat moment ieder half jaar een brief ontvangen. Met de brief van 22 april 2025 ([27858 / 36600 XIV, H](#)) heeft de minister aan dit voornemen uitvoering gegeven.
- Op [4 februari 2025 besloot de commissie](#) toezegging T03841 als openstaand te handhaven. Zij gaf aan te overwegen deze toezegging in april 2025, na ontvangst van het eerste rapport over het SPARK project, als legisprudentie aan te merken.

● **Bijlagen**

- Gewasbeschermingsbeleid (27.858), Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2025 (36.600 XIV); brief van de minister van LNVN over voortgang SPARK-project, waarin de mogelijke relatie tussen gewasbeschermingsmiddelen, waaronder glyfosaat, en de ziekte van Parkinson wordt onderzocht (EK 27.858 / 36.600 XIV, H)
- SPARK Voortgangsrapportage 2025-1 (RIVM, 2 p.)

-
- Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2025 (36.600 XIV); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LNVN over de toezeggingen over de wet dieren in verhouding tot landelijke beëindigingsregelingen en het stoppen met het gebruik van glyfosaat (EK, I)
 - Toezegging Stoppen met het gebruik van glyfosaat (36.410 XIV) (T03841)

5. **Verhouding landelijke beëindigingsregelingen en de Wet dieren**

Verslag nader schriftelijk overleg (36600 XIV, O)

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag nader schriftelijk overleg ([36600 XIV, O](#)) aanleiding tot een volgende overlegronde of kan het verslag voor kennisgeving worden aangenomen?

Toelichting

- De commissie heeft op 18 maart jl. naar aanleiding van het verslag schriftelijk overleg (36600 XIV, N) besloten de status van toezegging [T03811](#) als **voldaan** aan te merken en over te gaan tot nader schriftelijk overleg. De reactie op het nadere overleg staat heden ter bespreking geagendeerd (verslag nader schriftelijk overleg [36600 XIV, O](#)).

● **Bijlagen**

- Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2025 (36.600 XIV); verslag van een nader schriftelijk overleg met de minister van LNVN over verhouding landelijke beëindigingsregelingen en de Wet dieren (T03811) (EK, O)
- Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2025 (36.600 XIV); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LNVN over reactie op toezeggingen T03811 over de wet dieren in verhouding tot landelijke beëindigingsregelingen en T03841 over stoppen met het gebruik van glyfosaat (EK, N)

6. **E230014**

Voorstel voor een verordening over nieuwe genomische technieken

Bespreking

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Hoe wenst de commissie na kennisneming van de Tweede Kamerbrief [TK 27428/22112, 409](#) en van de op 14 maart 2025 vastgestelde raadspositie te besluiten?

Toelichting

- Op [18 juni 2024](#) besloot de commissie LNV het E-dossier inzake nieuwe genomische technieken (NGT's) - [E230014](#) aan te houden in afwachting van de onderhandelingen in de Raad van de Europese Unie.
- Op 15 april jl. heeft het lid Visseren-Hamakers (PvdD) naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris van LNVN, mede namens de minister van Economische Zaken, de staatssecretaris van Openbaar Vervoer en Milieu en de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, van 11 april 2025 aan de Tweede Kamer ([TK 27428/22112, 409](#)) verzocht het E-dossier [E230014](#) op dinsdag 13 mei 2025 ter bespreking te agenderen.
- In de brief wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de op 14 maart 2025 vastgestelde raadspositie (bijgevoegd) op het NGT-dossier. De brief geeft ook uitleg over het verloop van het vervolgproces rondom de NGT-onderhandelingen.
- Ook in de recente kwartaalrapportage EU-wetgevingshandelingen ([21109, BG](#)) komt het NGT-dossier aan de orde.

● **Bijlagen**

- Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie (22.112), Beleidsnota Biotechnologie (27.428); brief regering; Akkoord algemene oriëntatie NGT dossier in de Raad (TK 27.428 / 22.112, 409)
- Tekst Raadspositie

- Uitvoering EU-Richtlijnen (21.109); brief van de minister van LNVN en de staatssecretaris van LNVN over LNVN-kwartaalrapportage EU-

-
- E230014 - Voorstel voor een verordening over nieuwe genomische technieken
 - EU-stroomschema's

7. E250004

Commissiemededeling: een visie voor landbouw en voedsel

Inbreng schriftelijk overleg

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

- Welke fracties wensen heden inbreng te leveren voor schriftelijk overleg met de regering en/of voor een politieke dialoog met de Europese Commissie?

NB. U wordt verzocht om in uw inbreng een duidelijk onderscheid te maken tussen vragen aan de regering en vragen aan de Europese Commissie.

Toelichting

- Op 15 april heeft de commissie dit (niet wetgevende) voorstel als prioritair aangemerkt. Dit dossier maakt daarmee deel uit van het (nog vast te stellen) Europees Werkprogramma Eerste Kamer 2025.
- Het als prioritair aangemerkte voorstel (COM(2025)75) is al op 19 februari 2025 gepubliceerd. Het BNC-fiche bij dit voorstel is ontvangen op 28 maart 2025 ([36736.A](#)).

● Bijlagen

- COM(2025)75 - Mededeling van de Commissie: een visie voor landbouw en voedsel
- EU-voorstel: Commissiemededeling over een visie voor landbouw en voedsel COM(2025)75 (36.736); brief van de minister van BZ inzake BNC-fiche betreffende de Commissiemededeling over een visie voor landbouw en voedsel (EK, A)

-
- E250004 - Commissiemededeling: een visie voor landbouw en voedsel
 - EU-stroomschema's

8. Mededelingen en informatie

● Ambtelijke toelichting

A - Samenstelling Adviescommissie Stelseltoezicht Vleesketen

Op verzoek van de commissie (d.d. 21 januari 2025, [KA onder 5](#)) heeft de griffie naar aanleiding van toezegging [T03844](#) (op 21 januari 2025 als voldaan aangemerkt) eind januari navraag gedaan bij het ministerie van LVVN naar de samenstelling van de Adviescommissie Stelseltoezicht Vleesketen: De benoeming van de voorzitter is geregeld in artikel 6 van het instellingsbesluit (de heer J. van den Bos) de benoeming van ten hoogste twee andere leden van deze commissie was destijds nog niet afgerond. Op 30 april 2025 heeft de minister de Kamer per brief ([36.600 XIV. P](#)) geïnformeerd over de benoeming van het tweede lid van de adviescommissie (de heer D. Duijzer). Met deze benoeming is de adviescommissie nu volledig. Ter informatie is bijgevoegd het instellingsbesluit van de adviescommissie (Stcrt. 2024, 40134).

B - Werkprogramma 2025-2026 Raad voor de leefomgeving en infrastructuur

Ter informatie is bijgevoegd het werkprogramma van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) voor de periode 2025-2026. De minister van I&W heeft dit bij brief van 23 april 2025 aan de Kamer aangeboden. In dit programma zijn advieswensen van de bewindslieden van BZK, EZ, KGG, LVVN en I&W meegenomen.

C - Kwartaalrapportage lopende EU-wetgevingshandelingen eerste kwartaal 2025

Op 22 april 2025 hebben de bewindspersonen van LVVN de Kamer de kwartaalrapportage eerste kwartaal 2025 toegestuurd met daarin de stand van zaken van alle lopende EU-wetgevingsdossiers waarvoor het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur verantwoordelijk is ([21109, BG](#)). Dit betreft EU-verordeningen en EU-richtlijnen.

Signaleringen Tweede Kamer documenten:

D - Stikstofbeleid - Startpakket Nederland van het slot

Op 25 april 2025 is door het kabinet een startpakket gepresenteerd om in Nederland de vergunningverlening weer op gang te brengen. Het kabinet wil de rekenkundige ondergrens invoeren, een nieuw vergunningsstelsel presenteren en er wordt er gestart met een regionale aanpak rondom de Veluwe en de Peel. In een brief van de minister van LVVN aan de Tweede Kamer (TK 35334, 362 - bijgevoegd) heeft het kabinet de plannen bekendgemaakt voor alle sectoren, als basis om de vergunningverlening weer op gang te krijgen. Om ook al direct te beginnen, bevatten de plannen een startpakket met onder meer een regeling voor extensivering, vrijwillige beëindiging en doelsturing. Hiervoor wordt € 2,2 miljard vrijgemaakt. Het advies van de Landsadvocaat is als bijlage bij de brief gevoegd en zal volgens de brief worden betrokken bij de verdere uitwerking van viersporenaanpak. Het pakket bestaat uit de volgende sporen:

- Spoor 1: Een gefaseerde, fundamentele aanpassing van het vergunningenstelsel;
- Spoor 2: Een maatregelenpakket dat zorgt voor een structurele daling van stikstofemissies en gericht is op natuurbehoud en -herstel;
- Spoor 3: Aandacht voor de maatschappelijke en sociaaleconomische gevolgen van de recente uitspraken van de Raad van State voor burgers, bedrijven en gebieden, inclusief ondernemers die nu tussen wal en schip vallen; en
- Spoor 4: Inzet op Europees niveau.

Volgens de brief zullen de benodigde wijzigingen in wet- en regelgeving voortvarend in procedure worden gebracht. Zo zal na de zomer een nieuw vergunningsstelsel gepresenteerd worden, gebaseerd op een beter inzicht in de staat van de natuur en alle bijbehorende drukfactoren. Dit moet ook een oplossing bieden voor ondernemers die in de problemen zijn gekomen, zoals PAS-melders en de ondernemers die de afgelopen jaren van intern salderen gebruik hebben gemaakt. Deze aanpak moet leiden tot een **spoedwet** waarin zowel de uitwerking voor spoor 1 als spoor 2 zijn opgenomen. Voorts zal rond de zomer een voorstel gepresenteerd worden om de kritische depositiewaarde uit de wet te halen en te vervangen door een juridisch houdbaar alternatief, in de vorm van emissiedoelen. De Tweede Kamercommissie LVVN bespreekt het gepresenteerde startpakket in de procedurevergadering van 21 mei 2025.

E - Instemming Europees Parlement met verlaging beschermde status wolf

De staatssecretaris van LVVN heeft de Tweede Kamer op 8 mei 2025 per brief (TK 33576, 449 - bijgevoegd) geïnformeerd over de instemming op 8 mei door het Europees Parlement met het voorstel van de Europese Commissie om de beschermde status van de wolf te verlagen. De commissie LVVN bespreekt deze brief in de procedurevergadering van 21 mei 2025. Over de publicatie van het voorstel van de Europese Commissie heeft de staatssecretaris de Kamer op 7 maart jl. geïnformeerd ([TK 33576, 419](#)). Op 11 april jl. is het kabinetsstandpunt over dit voorstel met de Kamer gedeeld ([TK 22112, 4024](#)). De internetconsultatie van de conceptversie van de implementatie-AMvB is gestart op 5 mei 2025 en heeft als einddatum 6 juni 2025 ([link consultatie](#)). De AMvB zal bij beide Kamers worden voorgehangen en de staatssecretaris is voornemens de Raad van State om een spoedadvies te vragen.

● **Bijlagen**

- Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2025 (36.600 XIV); brief van de minister en de staatssecretaris van LVVN over instelling tijdelijke adviescommissie stelseltoezicht vleesketen naar aanleiding van toezegging T03844 (EK, G)

- Instellingsbesluit Adviescommissie Stelseltoezicht Vleesketen (Stcrt. 2024, 40134)

-
- Brief van de minister van I&W van 23 april 2025 ter aanbieding van het werkprogramma 2025-2026 van de Raad voor de leefomgeving en Infrastructuur (Rli)

-
- Uitvoering EU-Richtlijnen (21.109); brief van de minister van LVVN en de staatssecretaris van LVVN over LVVN-kwartaalrapportage EU-wetgevingsonderhandelingen eerste kwartaal 2025 (EK, BG)
 - kwartaalrapportage lopende LVVN EU-wetgevingshandelingen eerste kwartaal 2025

-
- brief van de minister van LVVN over nieuwe aanpak stikstofbeleid door startpakket Nederland van het slot - TK 35334, 362 (25 april 2025, 13 p.)
 - Advies Landsadvocaat Pels Rijcken over Maatregelenpakket Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (22 april 2025, 20 p.)

-
- Brief staatssecretaris LVVN over Instemming Europees Parlement met verlaging beschermde status wolf - TK 33576, 449 (8 mei 2025, 2 p.)

-
- Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (18 april – 9 mei 2025)
 - Overzicht aanhangige gedelegeerde regelgeving

9. Rondvraag

10. Ter herinnering: openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen commissie LNV

● Ambtelijke toelichting

- Hieronder is een overzicht van de openstaande correspondentie weergegeven (dit betreft brieven en wetgevingsverslagen).
- Een overzicht van wetsvoorstellen die bij de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in (schriftelijke) behandeling zijn, is via deze [LINK](#) te raadplegen.
- Een overzicht van LNV-wetsvoorstellen in behandeling bij de **Tweede Kamer** is te raadplegen via deze [LINK](#).

Tabel uitklappen inklappen

Overzicht openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen

<u>Verzonden</u>	<u>Onderwerp + link</u>	<u>Reactietermijn</u>	<u>Toelichting</u>
<u>CORRESPONDENTIE:</u>			
2025-05-06	SO - Tijdige toezending 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn; Link brief: 33037	2025-10-31	
2025-05-06	SO - Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025 (Pbl 5494); Link brief: 35334	2025-06-03	

2025-04-24	SO - Richtlijn beschermingsstatus wolf (E250003) → <u>aan Europese Commissie</u> Link brief: 33576	2025-07-24	
2025-04-22	SO - Richtlijn beschermingsstatus wolf (E250003); Link brief: 33576	2025-05-20	
2025-04-22	NSO - Toezegging T03843 (wolf); Link brief: 36410 XIV/28286	2025-05-20	
2025-04-16	SO - Klimaatnota, bijdrage landbouwsector aan klimaatdoelen; Link brief: 32813	2025-05-14	
2025-04-09	SO - Ontwikkeling mestproductie: Link brief: 36618	2025-05-06	
2025-04-09	SO - Veehouderij en gezondheid omwonenden - VGO-III Link brief: 28973/29683	2025-05-06	<i>Afschrift aan minister VWS</i>
2025-03-25	SO - Dieren in de veehouderij (motie 35746, G en toezegging T03706); Link brief: 35746/28286/31571/36600 XIV	2025-04-15	<i>Ambtelijk gerappelleerd; beantwoording afhankelijk van besluitvorming over amvb dierwaardige veehouderij. Er wordt gestreefd naar zo spoedig mogelijke beantwoording.</i>
<u>WETGEVING:</u>			
Er zijn momenteel geen openstaande verslagen.			
<i>2025-05-09</i>			

De griffier van de commissie,
Warmolt de Boer